

УДК 378.016:78:373.2.011.3-051

PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF FUTURE NURSERY TEACHERS IN THE PROCESS OF STUDYING THE ACADEMIC DISCIPLINE “THEORY AND TEACHING METHODS OF MUSICAL UPBRINGING”

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

Nelya Krivosheya

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: NelyaKrivosheya@gmail.com
ORCID 0000-0002-2892-0779
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Nelya Kryvosheia

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: NelyaKrivosheya@gmail.com
ORCID 0000-0002-2892-0779
SHEI “Donbas State Pedagogical University”, Ukraine

Anastasiia Bielik

здобувач 2 (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
E-mail: nastabelik143@gmail.com
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Anastasiia Bielik

applicant of 2 (master's) level higher education on specialty 012 Pre-school education
E-mail: nastabelik143@gmail.com
SHEI “Donbas State Pedagogical University”, Ukraine

ABSTRACT

The article updates the issue of professional training of applicants of the first (Bachelor's) level of higher education in Specialty 012 Preschool Education through the educational discipline “Theory and Teaching Methods of Music Upbringing” in the educational process of an institution of higher education. It is emphasized that the training of future specialists in preschool education – creative, imaginative, mobile individuals, competent, competitive, and able to provide favorable conditions for the full development of subjects of the educational process – is a priority task of institutions of higher education. It is noted that “Theory and Teaching Methods of Music Upbringing” provides in-depth theoretical and methodical training of the future specialist for practical work in institutions of education in accordance with the state and European standards, the formation of the professional competence of a nursery teacher capable of solving current problems of musical and aesthetic education of youth, capable of self-development and professional growth, disclosure of modern approaches, theoretical concepts, knowledge, methods, and techniques, on the basis of which the process of musical and aesthetic upbringing, training, education and development of preschool children takes place; assimilation, awareness and practical implementation by future specialists of the theoretical, methodical and practical foundations of musical upbringing and regularities of the process of musical development of preschoolers, conditions for organizing music-pedagogical work with children. The content of the program of the specified educational component is highlighted and its importance regarding the formation of the personality of a specialist in the education system is revealed. It is also emphasized that mastering this

discipline involves the use of such forms of organization of the educational process as lectures, practical classes, and individual work, during which the introduction of interactive and traditional forms and methods in combination with elements of distance learning on the MOODLE, ZOOM, GOOGLE MEET platforms is provided. It is spotlighted that the specified educational component is aimed at the professional development of the applicants, the formation of general and special competences, the provision of program learning results and the ability to apply, improve, and practice the acquired knowledge in pedagogical activities effectively.

Key words: *educational discipline, theory and method of music upbringing, professional development, future nursery teachers, educational process, institution of higher education.*

Актуальність теми. В останні декілька років вітчизняними науковцями під час виступів на форумах, науково-практичних конференціях різного рівня, круглих столах тощо особливу увагу приділено проблемам професійної освіти учнівської молоді. У публікаціях, у збірниках наукових праць різних категорій критикують та моделюють нову освітянську стратегію, адекватну сучасній соціокультурній ситуації, що могла б, як зазначив П. Саух, заощадити державні кошти, уможливити їх ефективніше використання, посилити рівень професіоналізації освіти та її якість, дозволила б зосередитись як на знаннях і вміннях, так і на формуванні характеру молодої людини, її світоглядної та життєвої позиції, бажанні вчитися протягом усього життя (Саух, 2012: 5). Отже, акцентовано на розумінні унікальності кожної особистості, значенні ролі таланту й обдарованості, її високого призначення, при цьому наголошено на формуванні конкурентоспроможної особистості, орієнтованої на ринок праці.

Першим рівнем освіти в процесі формування такої особистості є дошкільна освіта. У статті 11 Закону України «Про освіту» зазначено, що «метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей через виховання, навчання, соціалізацію та формування необхідних життєвих навичок» (Закон України «Про освіту», 2022). Розв'язувати поставлену мету доведеться сьогодишнім здобувачам вищої освіти, завтрашнім фахівцям спеціальності 012 Дошкільна освіта. Зазначимо, наразі важливо підготувати фахівців, здатних «розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання та виховання дітей раннього й дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов» (Стандарт вищої освіти України, 2019).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових здобутків вітчизняних дослідників, педагогів-практиків уможлиблює зазначити, що формування готовності майбутнього педагога до професійної діяльності в сучасних умовах набуває особливої значущості. Зауважимо, що в науковій літературі помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стала підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта до професійно-педагогічної діяльності. Вважаємо, що важливе значення для дослідження проблеми професійно-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в

освітньому просторі закладу вищої освіти (далі – ЗВО), її особливостей мають наукові праці Г. Беленької, А. Богущ, Н. Гавриш, О. Гнізділової, Л. Калмикової, Г. Корінної, К. Крутій, Т. Пономаренко, Т. Поніманської, Т. Садової, В. Сергеева, Т. Танько, Т. Теличко та ін., у яких підкреслено, що професійно-педагогічна підготовка – це система взаємопов'язаних і взаємодіючих структурних і функціональних компонентів, сукупність яких забезпечує достатній рівень готовності студентів до майбутньої професійної діяльності (Садова, 2009: 328).

Послугуючись теоретичними розробками Г. Беленької, А. Богущ, І. Дичківської, Н. Лисенко, Т. Рогової, А. Харківської, А. Чаговець та ін., підкреслимо, що автори суголосні в думці, що у ЗВО головним завданням професійно-педагогічної підготовки фахівця є «...формування в майбутнього спеціаліста таких професійних якостей, які забезпечують розуміння особистості та орієнтацію на розвиток і саморозвиток індивідуальності вихованця» (Чаговець, 2015).

Заслужують на увагу в контексті аналізованої проблеми науково-педагогічні дослідження, присвячені професійній підготовці майбутніх вихователів в освітньому процесі ЗВО до: інтегрованого навчання дітей у закладах дошкільної освіти (О. Бартків & Є. Дурманенко), формування ціннісних орієнтацій у старших дошкільників (Т. Величко), рольової діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах (Н. Захарасевич), індивідуальної роботи з дітьми (Л. Куземко), організації комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку (І. Луценко), формування математичної компетенції дошкільників у різновікових групах (І. Підлипняк), соціалізації дітей дошкільного віку (Н. Сайко) тощо.

Актуальність порушеної проблеми представлено працями вчених-практиків щодо професійної підготовки майбутніх вихователів через реалізацію навчальних дисциплін «Сімейне й суспільне виховання дошкільників у зарубіжних країнах», «Педагогіка сімейного виховання», «Організація та проведення сімейного дозвілля», «Інновації сімейного виховання», «Технології соціально-педагогічної роботи із сім'єю» (Н. Манжелій), «Методика національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку», «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва», «Теорія та методика музичного виховання» та ін. (О. Марчук), «Поліфункціональне застосування музики в аудіальному розвитку дошкільників», «Інформаційні технології в аудіальному розвитку дітей» (С. Нечай), «Методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку» (Т. Пагута), «Теорія та методика співпраці з родинами» (О. Шадюк), вибіркової навчальної дисципліни «Теорія і практика індивідуального підходу у закладі дошкільної освіти» (О. Михайленко), спецкурсу «Рольова діяльність дітей дошкільного віку» (Н. Захарасевич), інтегрованих навчальних курсів (Т. Танько & Н. Тарарак) та ін.

Зауважимо, що збільшення кількості праць, присвячених професійній підготовці майбутніх вихователів через реалізацію навчальних дисциплін (обов'язкових, вибіркокових), спецкурсів тощо в освітньому процесі ЗВО, свідчить про пильну увагу вчених до цього питання. Проте, вважаємо за доцільне продовжувати аналогічні дослідження.

Отже, наразі, під час підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» перше місце посідає питання формування в здобувачів загальних і спеціальних компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього й інноваційного характеру та здатностей до реалізації практичних результатів навчання в самостійній професійній діяльності, бо саме вони уможливають визначити, чи відповідає той чи той випускник ЗВО умовам сучасного ринку освітніх послуг. Це, так само, суттєво підвищує роль такої навчальної дисципліни, як «Теорія і методика музичного виховання».

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті полягає в розкритті роботи зі здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта щодо навчальної дисципліни «Теорія і методика музичного виховання» та її значення в системі професійної підготовки та становлення майбутніх вихователів як фахівців.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Підготовка педагогічних кадрів нової формації – творчих, креативних, мобільних особистостей, компетентних, конкурентоспроможних, здатних забезпечити сприятливі умови для повноцінного розвитку суб'єктів освітнього процесу – є пріоритетним завданням ЗВО. Зазначимо, що сьогодні особливу увагу науковців (Г. Беленька, А. Богуш, Н. Гавриш, О. Фунтикова та ін.) привернула проблема удосконалення процесу підготовки майбутніх вихователів, особливо щодо застосування музичного мистецтва в процесі розвитку творчих здібностей дитини (С. Науменко, Г. Падалка, Т. Танько, О. Федій, А. Шевчук та ін.). Зважаючи на це, проаналізуємо підготовку майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (далі – ДДПУ). Так, освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта» (далі – ОПП) підготовки фахівців за спеціальністю 012 Дошкільна освіта передбачено вивчення освітнього компоненту «Теорія і методика музичного виховання».

Освітній компонент «Теорія і методика музичного виховання» є обов'язковою навчальною дисципліною, спрямованою на забезпечення поглибленої теоретико-методичної підготовки майбутнього фахівця до практичної роботи в закладах освіти відповідно до державних та європейських стандартів, формування професійної компетентності вихователя, спроможного розв'язувати актуальні проблеми музично-естетичного виховання молоді, здатного до саморозвитку та фахового зростання, розкриття сучасних підходів, теоретичних понять, знань, методів і методик, на основі яких відбувається процес музично-естетичного виховання, навчання, освіти та розвитку дітей дошкільного віку; засвоєння, усвідомлення та практичну реалізацію майбутніми фахівцями теоретичних, методичних і практичних основ музичного виховання та закономірностей процесу музичного розвитку дошкільників, умов організації музично-педагогічної роботи з дітьми (Кривошея, 2023).

Отже, професійному становленню здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, умінню розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності допомагає навчальна дисципліна «Теорія і методика музичного виховання», на яку виділено 5 кредитів ЄКТС (150 год.), із них 34 год. – лекційні заняття, 30 – практичні заняття, 86 год. – самостійна робота.

У межах цього курсу здобувачі вивчають:

– теоретичні основи музичного виховання дітей (музика як вид мистецтва та її роль у процесі виховання дітей, сутність та завдання музичного виховання дошкільників, принципи, методи та засоби музичного виховання дітей, музично-дидактичні ігри під час музичного виховання дошкільників, інноваційні технології в галузі дошкільної музичної освіти тощо);

– психологічні основи музичного виховання дошкільників (структура музикальності, поняття «музичні здібності», «музичні задатки», «музикальність», вікові особливості музичного розвитку дитини, діагностування рівня музичного розвитку дошкільників тощо);

– національне підґрунтя музичного виховання дошкільників (витоки та передумови розвитку музичної освіти в Україні, педагогічна спадщина видатних українських діячів культури (М. Лисенко, М. Леонтович, К. Стеценко, Я. Степовий, Б. Яворський та ін.), дитячий музичний фольклор: сутність, види, жанри, функції тощо);

– сприймання музики як особливий вид музичної діяльності та основа слухання музики (сутнісна характеристика процесу сприймання музики, характеристика репертуару зі слухання музики, методи та прийоми роботи педагога на заняттях зі слухання музики, методика навчання дошкільників слухання музики тощо);

– основні співацькі навички та методика їх формування в дітей дошкільного віку (види співацької діяльності, основні співацькі навички та методика їх формування в дошкільників, методи та прийоми навчання співу, методика навчання дітей співу тощо);

– музична ритміка, її загальна характеристика та значення для розвитку дитини (ритміка як вид музичної та рухової діяльності, її сутнісна характеристика, види музично-ритмічних рухів, методи та прийоми навчання дітей музичної ритміки, методика навчання дошкільників музичних рухів тощо);

– значення дитячого музикування для музичного та творчого розвитку дошкільників. Орф-педагогіка в системі музичної освіти дітей дошкільного віку (внесок М. Метлова в методику навчання дошкільників гри на дитячих музичних інструментах, використання в сучасній практиці дитячого інструментування елементів музичної педагогіки К. Орфа, класифікація дитячих музичних інструментів, специфіка роботи за системою К. Орфа в галузі дитячого інструментування, зміст та завдання навчання дошкільників гри на музичних інструментах, специфіка гри в дитячому оркестрі тощо);

– значення та завдання музичних занять; провідні педагогічні принципи під час планування та організації музичних занять (види та типи музичних занять, специфіка тематичних музичних занять);

– музика в повсякденному житті ЗДО (фонова музика в житті закладу дошкільної освіти, музика як засіб організації різних форм фізичного виховання дітей, ознайомлення з природою, із соціумом, розвитку мовлення);

– роль музично-театралізованих свят і музичних розваг у процесі формування культури дошкільників (види музично-театралізованих свят, методика організації та проведення музично-театралізованого свята та розваг);

– самостійна музична діяльність дітей (форми організації самостійної музичної діяльності, специфіка самостійної музичної діяльності, вимоги до організації самостійної музичної діяльності дошкільників тощо);

– керівництво роботою з музичного виховання в закладах освіти та методичних кабінетах (посадові обов'язки музичного керівника як фахівця закладу дошкільної освіти, посадові вимоги до діяльності сучасного музичного керівника);

– діяльність педагогічного колективу закладу освіти з музичного виховання дітей; співпраця ЗДО з батьками з питань музичного виховання дітей у сім'ї (функції керівника ЗДО, вихователя-методиста в процесі організації музичної діяльності дітей, функції музичного керівника та вихователя під час проведення музично-виховної роботи з дошкільниками);

– планування й облік музично-виховної роботи в закладі дошкільної освіти (види планування, їх специфіка щодо музичного виховання дошкільників, вимоги та дидактичні принципи, покладені в основу планування роботи музичного керівника) (Кривошея, 2023; Матвієнко, 2019).

Зазначимо, що зміст навчальної дисципліни забезпечує формування теоретико-методологічної та методичної культури майбутнього фахівця та спрямований на забезпечення цілісності знань і вмінь, з урахуванням вимог до формування компетентностей дітей дошкільного віку, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Реалізація змісту навчальної дисципліни передбачає формування низки програмних результатів навчання, що передбачено стандартом вищої освіти України підготовки бакалаврів спеціальності 012 Дошкільна освіта та визначено ОПП, а саме здобувачів учимо розуміти й визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи й засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання в школі; знаходити типові ознаки й специфіку освітнього процесу й розвитку дітей раннього й дошкільного віку; розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього й дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій; здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього й дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти; здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію та розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно-й соціально зорієнтоване спілкування з батьками; володіти культурою професійного мовлення та спілкування; забезпечувати власну безпеку діяльності й інших учасників освітнього процесу; застосовувати *soft skills* («м'які» навички) у практичних ситуаціях (Освітня (освітньо-професійна) програма, 2023).

Опанування цієї дисципліни передбачає використання таких форм організації освітнього процесу, як лекційні, практичні заняття та самостійна робота. Під час занять активно впроваджуються інтерактивні та традиційні форми та методи в поєднанні з елементами дистанційного навчання на платформах MOODLE, ZOOM, GOOGLE MEET: відпрацювання навичок, робота в групах, інтерактивні презентації, дискусії, дебати, мозковий штурм, рольові ігри, аналіз історій і ситуацій, рівне навчання, аукціон педагогічних ідей тощо. Зазначимо, що такі форми та методи роботи сприяють індивідуалізації процесу навчання,

розкриттю інтелектуальних здібностей здобувачів, постійному зворотному зв'язку між здобувачем і викладачем, підвищенню інтересу до навчання, усвідомленому, швидкому та якісному засвоєнню матеріалу заняття, формуванню вміння формулювати й відстоювати власну думку, допомагають підлаштуватися до потреб й особливостей майбутніх вихователів, долати психологічні бар'єри в спілкуванні тощо, а також роблять освітній процес яскравим і наочним, стимулюють інтерес, допитливість, творчість здобувачів, спрямовують теоретичні надбання майбутніх вихователів у власне практичне русло.

Так, для стимулювання та активізації навчальної діяльності здобувачів використовуємо лекції-конференції, лекції-консультації, лекції-дискусії, проблемні лекції, лекції з аналізом конкретних ситуацій, лекції-візуалізації, лекції із задалегідь запланованими помилками, багатоцільові лекції, лекції-брифінги, лекції «круглі столи», лекції онлайн-екскурсії, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку тощо.

Важливим складником для професійного становлення майбутніх вихователів під час опанування навчальної дисципліни «Теорія і методика музичного виховання» є практичні заняття. У процесі проведення практичних занять здобувачі виконують різноманітні завдання (наприклад, прослухати записи музичних творів та проаналізувати цей матеріал, розробити комплекс завдань для визначення рівня розвитку музичних здібностей дітей дошкільного віку, підібрати приклади різних музично-дидактичних ігор і продемонструвати, розробити план-конспект заняття з використанням різноманітних музично-дидактичних ігор і творчих завдань; зробити презентацію до музичного заняття (група на вибір), здійснити спостереження музичного заняття в закладі дошкільної освіти та написати його аналіз тощо), що сприяють закріпленню знань щодо основ теорії музичного мистецтва, теорії та методики музичного виховання, закономірностей музичного розвитку дітей дошкільного віку; формуванню навичок і творчих умінь організації процесу музичної освіти та розвитку дітей, умінню організовувати процес музичної освіти та розвитку дітей дошкільного віку; вихованню позитивних особистісних якостей майбутнього педагога, формуванню професійно спрямованої компетентності під впливом музичного мистецтва та під час опанування теоретико-методичними основами музичної діяльності дітей.

Значну увагу під час вивчення матеріалу приділено самостійній роботі майбутніх вихователів (наприклад, підібрати музичний репертуар для вокально-хорового виду виконавської діяльності дітей дошкільного віку (група на вибір), підібрати музичний репертуар для танцювального та інструментального виду виконавської діяльності дітей дошкільного віку (група на вибір), скласти перспективний план музичних розваг і свят (група та пора року на вибір), підготувати для аудиторного прослуховування дитячий музичний твір та скласти до нього анотацію (автор, історія створення, виконавець) тощо), яка допомагає розкрити їхній творчий потенціал, розвинути професійну активність, позитивну спрямованість на педагогічну діяльність, удосконалити механізм навчання та професійної діяльності, формувати навички дослідницької діяльності, індивідуальний стиль професійної діяльності, критичне засвоєння нового досвіду, педагогічну рефлексивність, саморегуляцію, саморозвиток і самовиховання та налаштовує на педагогічну творчість.

Отже, вивчення дисципліни уможливило здобувачам сформувати: загальні (здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, здійснення безпечної діяльності, здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність застосовувати soft skills у практичних ситуаціях, здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій) та спеціальні (здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації; здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою, здатність до розвитку в дітей раннього й дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага), здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього й дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів), здатність до формування в дітей раннього й дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва й засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності, здатність до організації та керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою та художньо-продуктивною (образотворчою, музичною, театральною) діяльністю дітей раннього й дошкільного віку, здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини, здатність до теоретичного, аналізу актуальних проблем педагогічної науки та/чи практики; здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти) компетентності, що обумовлені Стандартом та ОПП (Стандарт, 2019; Освітня (освітньо-професійна) програма, 2023).

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Упровадження в освітній процес ДДПУ навчальної дисципліни «Теорія і методика музичного виховання» спрямовано на професійне становлення здобувачів, формування загальних і спеціальних компетентностей, забезпечення програмних результатів навчання та уміння застосовувати, удосконалювати й ефективно відпрацювати набуті знання в педагогічній діяльності.

Отже, навчальна дисципліна «Теорія і методика музичного виховання» сприяє професійному становленню майбутнього вихователя, конкурентоспроможності на ринку праці через розширення знань щодо теорії музичного мистецтва, інноваційних технологій, форм організації музичного виховання в закладі дошкільної освіти, оволодіння сучасними науковими концепціями, методами, прийомами, засобами та технологіями навчання музичному мистецтву в закладі дошкільної освіти, вивчення, аналіз та узагальнення сучасного педагогічного досвіду щодо формування основ музичної культури в дітей дошкільного віку під час лекційних і практичних занять здобувачів та їхньої самостійної роботи.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Верховна рада України (2022, Груд. 13). Закон № 2834-IX, *Про освіту*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

Кривошея, Н.Б. (2023). Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і методика музичного виховання» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта. Слов'янськ: ДВНЗ «ДДПУ».

Міністерство освіти і науки України. (2019, Листоп. 21). № 1456, *Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальність 012 – «Дошкільна освіта»*. Київ: Видання МОН України, 20 с. URL: <http://surl.li/dosfh>.

Освітня (освітньо-професійна) програма «Дошкільна освіта» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта / ДВНЗ «ДДПУ», 2023. 59 с. URL: <http://surl.li/ltisi>

Садова, Т.А. (2009). Професійно-педагогічна підготовка: дефінітивний аналіз проблеми. *Педагогічні науки: зб. наук. праць*. Херсон : Вид-во ХДУ, (51). 326–332.

Саух, П.Ю. (2012). *Сучасна освіта : портрет без прикрас : монографія*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Теорія і методика музичного виховання»: навч.-метод. комплекс / уклад. С. І. Матвієнко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 51 с.

Чаговець, А. (2015). Сучасна професійна підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Теоретичний аспект. *Обрії*. (1 (40)). 99–102.

REFERENCES

Verkhovna rada Ukrainy (2022, Hrud. 13). Zakon № 2834-IX, Pro osvitu [Verkhovna Rada of Ukraine (2022, December 13). Law No. 2834-IX, On Education]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].

Kryvosheia, N.B. (2023). Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Teoriia i metodyka muzychnoho vykhovannia» pidhotovky zdobuvachiv pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti 012 Doshkilna osvita [The Working Program of the educational discipline “Theory and Teaching Methods of Musical Upbringing” for the preparation of applicants of the first (Bachelor’s) level of higher education, Specialty 012 Preschool Education]. Sloviansk: DVNZ «DDPU» [in Ukrainian].

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2019, Lystop. 21). № 1456, Standart vyshchoi osvity Ukrainy: pershyi (bakalavrskyi) riven, haluz znan 01 – «Osvita/Pedahohika», spetsialnist 012 – “Doshkilna osvita” [Ministry of Education and Science of Ukraine. (2019, November 21). No. 1456, Standard of Higher Education of Ukraine: the first (Bachelor’s) level, field of knowledge 01 – "Education/Pedagogy", specialty 012 – “Preschool Education”]. Kyiv: Vydannia MON Ukrainy. Retrieved from <http://surl.li/dosfh> [in Ukrainian].

Osvitnia (osvitno-profesiina) prohrama «Doshkilna osvita» pidhotovky zdobuvachiv pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti 012 Doshkilna osvita [The Educational (Educational and Professional) Program “Preschool Education” for the preparation of applicants of the first (Bachelor’s) level

of higher education, Specialty 012 Preschool Education]. (2023). Retrieved from <http://surl.li/ltisi> [in Ukrainian].

Sadova, T. A. (2009). Profesiino-pedahohichna pidhotovka: definityvnyi analiz problem [Professional and pedagogical training: definitive analysis of the problem]. Pedahohichni nauky: zb. nauk. prats, 51, 326–332. Kherson: Vyd-vo KhDU [in Ukrainian].

Saukh, P. Iu. (2012). Suchasna osvita: portret bez prykras: monohrafiia [Modern education: a portrait without decorations: a monograph]. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].

Teoriia i metodyka muzychnoho vykhovannia»: navch.-metod. kompleks [Theory and Teaching Methods of Musical Upbringing: teaching-method. complex]. (2019). S. I. Matviienko (Comp.). Nizhyn: NDU im. M. Hoholia [in Ukrainian].

Chahovets, A. (2015). Suchasna profesiina pidhotovka maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv [Modern professional training of future nursery teachers of preschool educational institutions. Theoretical aspect]. Obrii, 1(40), 99–102 [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті актуалізовано питання професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта через навчальну дисципліну «Теорія і методика музичного виховання» в освітньому процесі закладу вищої освіти. Наголошено, що підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти – творчих, креативних, мобільних особистостей, компетентних, конкурентоспроможних, здатних забезпечити сприятливі умови для повноцінного розвитку суб'єктів освітнього процесу – є пріоритетним завданням ЗВО. Зазначено, що «Теорія і методика музичного виховання» забезпечує поглиблену теоретико-методичну підготовку майбутнього фахівця до практичної роботи в закладах освіти щодо державних та європейських стандартів, формування професійної компетентності вихователя, спроможного розв'язувати актуальні проблеми музично-естетичного виховання молоді, здатного до саморозвитку та фахового зростання, розкриття сучасних підходів, теоретичних понять, знань, методів і методик, на основі яких відбувається процес музично-естетичного виховання, навчання, освіти та розвитку дітей дошкільного віку; засвоєння, усвідомлення та практична реалізація майбутніми фахівцями теоретичних, методичних і практичних основ музичного виховання та закономірностей процесу музичного розвитку дошкільників, умов організації музично-педагогічної роботи з дітьми. Висвітлено зміст програми зазначеного освітнього компоненту та розкрито його значення щодо формування особистості фахівця в системі освіти. Підкреслено, що опанування цієї дисципліни передбачає використання таких форм організації освітнього процесу, як лекційні, практичні заняття та самостійна робота, під час яких передбачено впровадження інтерактивних і традиційних форм і методів у поєднанні з елементами дистанційного навчання на платформах MOODLE, ZOOM, GOOGLE MEET. Наголошено, що означений освітній компонент спрямовано на професійне становлення здобувачів, формування загальних і спеціальних компетентностей, забезпечення програмних результатів навчання та вміння застосовувати, удосконалювати й ефективно

відпрацювати набуті знання в педагогічній діяльності.

Ключові слова: *навчальна дисципліна, теорія та методика музичного виховання, професійне становлення, майбутні вихователі, освітній процес, заклад вищої освіти.*

УДК 378.018.43:004(100)

**PREREQUISITES FOR THE EMERGENCE AND DEVELOPMENT OF
BLENDED LEARNING IN A FOREIGN EDUCATIONAL AREA**

**ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЗМІШАНОГО
НАВЧАННЯ У ЗАРУБІЖНОМУ ОСВІТЬОМУ ПРОСТОРИ**

Катерина Новікова

здобувач 1 курсу третього
(освітньо-наукового) рівня вищої
освіти освітньої програми
«Освітні, педагогічні науки»
E-mail: katyanovik93@gmail.com
ORCID 0000-0002-6675-4513
ДВНЗ Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Kateryna Novikova

getter of the 1-st year of the third
(educational and scientific) level of higher
education of the educational program
“Educational and Pedagogical Sciences”
E-mail: katyanovik93@gmail.com
ORCID 0000-0002-6675-4513
Donbas State Pedagogical
University, Ukraine

ABSTRACT

The article explores the prerequisites for the emergence of blended learning in the international educational space based on the development of distance learning forms. A comprehensive analysis of literature reveals that this process is associated with the integration of the best traditional and innovative teaching methods.

It is highlighted that higher education institutions, confronted with the need for effective educational delivery during the COVID-19 pandemic and full-scale military aggression, actively embraced technology and transitioned to blended learning, becoming a primary tool for educational processes.

The paper analyzes works of global and Ukrainian scholars who have examined the development of both distance and blended learning worldwide. Based on the analysis of the genesis of blended learning and the current state of research in this context, the author establishes that blended learning has evolved as a product of the evolution of distance education.

The latter has undergone significant development, starting from correspondence education in the United States and culminating in a contemporary organized approach to the educational process based on interactive computer and telecommunication networks.

The conclusions underscore the necessity of blended learning to ensure quality education in the face of contemporary challenges, emphasizing that the relevance of implementing blended learning is indisputable, as it enables higher education institutions to provide a quality educational process. The foundation for the development of blended learning lies in well-developed methodologies and extensive